

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

VINCIT OMNIA VERITAS

OD BOJA DO ZMAGE

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

BOJES ZMAGAL EDINOST V TEMNAMENJU

SI DEUS NOBISCUM QUI CONTRA NOS

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910. AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloga tlači

ŠTEV. (No.) 71.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 17. JUNIJA (SATURDAY, JUNE 17), 1922.

LETO (Vol.) VIII.

DUHOVNIK MINISTERSKI PREDSEDNIK.

Na Dunaju imajo sedaj ministrskega predsednika duhovnika Seipela profesorja bogoslovja, ki vsako jutro najprej opravi sv. mašo, potem gre v bogoslovje poučevat bogoslovce, potem gre pa v državno zbornico in k vladi, da vodi celo državno politiko kot vrhovni voditelj.

To je značilno in mora odpreti oči vsem, ki samo nekoliko še trezno mislijo.

Kajne, toliko so preje po celi Avstriji že od nekdanj klicali: "Proč s farji." Ali se je kje, v kaki državi katoliška duhovščina smela tako sramotiti, tako prezirati in tako zaničevati, kakor v bivši Avstriji? Ali se je smelo kje tiskati grše karikature katoliškega duhovništva, kakor so se po Avstriji? Ali je židovstvo smelo v kateri drugi državi tako po konci nositi glavo in vladati nad vso politiko države in narodov, kakor v Avstriji? "Verfluchter Pfaf", — "Prokleti far" — kar smo mi Slovenci dobili samo od svojih bivših nemških sodržavljancev, — je bilo geslo po celi Avstriji. Sodišča niso poznala več pravičnosti do duhovnikov. Ako je bil kak duhovnik pred sodiščem, je bil obsojen že samo radi tega, ker je bil duhovnik.

Kako strašno so divjali nemški burševci nad katoliškimi duhovniki po nemški Avstriji za časa kulturnega boja, "Los vom Rom!" Koliko duhovnikov je bila napadenih na postajah, na železnih cestah! Kako strašno so počenjali ob razsulu Avstrije po Koroškem. Pretepali so jih in tudi pobijali.

V istem času je pa zaslepljeno ljudstvo klicalo slavo rdečkarjem židom in vsakemu, kdor se je le hotel narodu laskati. Kako so proslavljali socialiste in jih pozdravljali kot odrešitelje naroda! Delavstvo po celi Avstriji je gledalo z suženjskim spoštovanjem na Dunajske krivonose, rdeče voditelje, ki so mu obljubovali, kaj vse bodo naredili dobrega za narod, ako narod vanje zaupa in jim da vlado v roke. Pa kaj so dosegli? Kaj je prinesla rdečkarja Avstrijskemu delavstvu? To, da je danes en dolar vreden 17 tisoč avstrijskih kron, to, da je danes država na robu gospodarskega propada.

Kar je pa najznačilnejše, je pa tole: Ko so zavozili vso državno politiko in vse gospodarstvo, da ne gre več naprej, sedaj je pa prejšnji: "Verfluchter Pfaf!" zopet dober, sedaj pa duhovnika na čelo vlade, da bo rešil, ali ako ne reši, da bodo zopet lahko "Pfaf-e" preklinjali, češ, glejte, kako so zavozili celo državo!

Ako se posreči duhovniku Seipelu rešiti državo gospodarskega propada, ko bo zopet nekoliko denarja v državnih blagajnah, mislite da bo takrat tudi duhovnik ministerski predsednik? "Verfluchter Pfaf", bodo zopet zakričali med ljudstvo. Ljudstvo bo pa v trenutku pozabilo

SLOVENSKI RDEČKARJI NE USTRAŠITE SE!

Veliki rdeči voditelj avstrijskih rdečkarjev, mladi Karol Broeger, je na velikem rdečem shodu na Dunaju zaklical tudi besede: "Pustite nam toliko prostora praznega, da bomo zopet videli pot v nebesa!" — to se pravi, dajte nam vero nazaj!

Več kot deset tisoč rdečih bratcev je pri teh besedah začelo ploskati in kričati v odobravanje teh besedi.

To je pa dalo povod nekemu drugemu rdečkarju Kampffmeyerju na Dunaju, da je v socialistiškem mesečniku odgovoril Broegerju. Toda tako močna je struja Broegerjeva, da si žid Kampffmeyer ni upal nastopiti proti temu klicu, temveč se je tudi on postavil z njim v eno vrsto in zagovarjal potrebo vere med delavstvom in pravi med drugimi: "Med delavstvom v splošnem se opazja močno nagibanje k veri. Broegerjev klic: 'Pustite nam toliko prostora, da bomo zopet videli pot v nebesa', so značilne in so vzete iz srca delavstva. Ta izrek je direktiva, upanje in stremljenje velikega dela delavstva danes po celem svetu. Potem pa priznava, da je med rdečimi voditelji in med delavstvom velika nevednost, da so proti veri prav za prav samo voditelji. 'To', pravi, 'se je posebno jasno pokazalo v Nemčiji pri prevratu.'

O, seveda, saj delavstvo kot masa pametno misli in počasi spoznava. Ko bi se samo iznebilo in otreslo koritarjev.

na vse preteklo, na vse, kako jih je duhovnik rešil beraške palice in suženjskih verig, pa bo duhovnika proč spodbilo od vlade in pustilo koritarje zopet h koritu, da mu bodo zopet požlampali, kar je duhovnik navarčeval. V Jugoslaviji je bilo in bo ravno tako. Sedaj so na krmilu koritarjev. Ljudstvo so preslepili s "prokletim farjem", ki so "krivi vojske", ki so "naredili vse toče", ki so krivi, da "voda v hrib ne teče", ki so vsega zla vzrok. Toda vse to samo za to, ker so koritarji še polni. Kaki Kristani še upajo, da bodo dobili po več milijonov letne plače. Zato slepe ljudstvo inšuvajo proti duhovnikom. Ko bo pa država na tleh, ko bodo vsa koritca prazna, potem boste pa videli, kako bo "far" naenkrat postal "Častiti gospod!" kako mu bodo pustili na vladne stolce.

Kakor je tudi med nami! Dokler je zdrav in ima vsega dosti naš ameriški rdečkar preklinja "farje", jih zmerja. Le pojdite k njemu v hišo in mu omenite duhovnika, pa boste čuli cel besednjak zabavljic

Ko pa pride bolezen, ko pride revščina, ko ni centa v žepu, jej, kako ponižno pride pred župnijska vrata. "Častiti gospod župnik, prosim lepo pomagajte mi!"

Vidite, tak-le je rdeči zaslepljeni, neumni in zarukani svet.

Pa recite če ni res tako?

RAZNE NOVICE.

ČASNIKARJI ZAHTEVAJO ZNIŽANJE POŠTNE.

Washington, D. C., 16. junija. — Amerikanska časnikarska liga je poslala te dni v kongres posebno resolucijo, katero je predložil pred zbornico kongresman Clyde Kelly republikanec iz Pennsylvanije. Resolucija zahteva, da se zniža poštnina na vse predmete, ki spada v "second-class postage."

PORAVNAVA STAVKE SE PRIČAKUJE.

Washington, D. C., 16. junija. — Predsednik in vodja združenih ameriških premogarjev se je danes izjavil pred časnikarskimi poročevalci, da bo v kratkem sklicana konferenca med operatorji in premogarji. Obe stranke pripravljata svoje predloge za bližajočo se konferenco.

MOČ MORNARNICE SE ZOPET ZNIŽA.

Glasom vesti, ki prihajajo iz urada pomožnega mornarniškega tajnika Roosevelta, se namerava odsloviti v bližnji bodočnosti nekako okoli 10. tisoč mož po raznih arzenalih in pristaniščih.

7c VOŽNJA NA POULIČNI ŽELEZNICI.

Po dolgem zavlačevanju so se lastniki pouličnih železnic v Chicagu vendar omečili in so odločili 7c vožnjo. Toda od časov, ko bo zadobil ameriški nikel pred vojno veljavo, smo pa le še precej daleč!

VELIKI VIHARJI V TREH DRŽAVAH.

V državi Illinois, Iowa in Misouriji je predvečerašnjim divjal strašni vihar, ki je baje povzročil škode za več milijonov. Samo v okolici mesta Springfielda je baje preobrnilo 15. hiš. Med divjanjem viharja je bil ustavljen ves promet na pouličnih železnih cestah in drugod nad cele dve ure. Po deželi je pogorelo več farmarskih poslopj zadetih od strele. Več mest po vseh treh državah je brez vsake električne razsvetljave, katere je poškodoval in razdejal strašni vihar, kakoršnega ljudje ne pomnijo že več let po teh okolicah.

DIVJAČINA V AFRIKI IZGINJA

Angleški lovci, ki se vračajo iz Afrike, kjer so prebili zadnjo zimo, izjavljajo, da divjačina vse vrste zelo izginja tudi po vroči Afriki. Marksikatero divjačino je že prav težko dobiti. Vse to pripisujejo preganjanju in iztrebljenju divjačine.

SIN UBIL OČETA V SPANJU.

Bessie, Ark., 12. junija. — William Delaney 16. letni sin Edwarda Delaney-a, je vstal zadnji petek večer v spanju šel po revolver in je vstrelil svojega 60 letnega očeta. Ko je to izvršil je šel nazaj v posteljo in spal naprej. Delaneyeva družina je nastanjena na farmi.

DUHOVSKE VESTI.

Rev. Benvenut Winkler, O. F. M., začasni župnik cerkve sv. Jurija v So. Chicago.

— Chicaški nadškof je izročil župnijo sv. Jurija v So. Chicago oskrbi slovenskih frančiškanov, ki jo bodo oskrbovali začasno eskurendo in sicer jo bo oskrboval Rev. Benvenut Winkler OFM, urednik Glasnika Presv. Srca in slovenski misijonar, dokler se drugače ne odloči. Častitemu sobratu želimo obilo blagoslova v novem delokrogu.

— Rev. J. Plaznik, dosedanj slovenski župnik v So. Chicago, ki je resigniral na svojo župnijo pretekli teden, je imenovan upraviteljem župnije Sv. Atrakte v Cicero na W. 13. ulici in sicer začasno, da si tam v miru in krasnem

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Odgovor na odgovor Dr. Kern-a.

Gospod doktor! Ko sem zadnjič naslovil na Vas svoje “Odpisno pismo”, v zadevi neomalthuzianizma, ali kakor zdaj pravijo kontrole porodov, sem mislil, da imam opraviti z možem, ki se je pomotoma zgubil med moraliste. Zato sem Vas prijateljsko opozoril, da ste kot medicinar prekorajčil meje svojega poklicnega teritorija in udrli v tujega. Kot moralist po poklicu in točasno tudi kot katoliški časnikiar, sem se čutil dolžnega to storiti. Kot moralist moram braniti svoj teritorij pred sovražnimi vpadi, timbolj, ker tu ne gre za to, čegava bo ta ali ona ped zemlje, ampak čegave bodo duše, katerih ena odvaga ves svet. Kot katoliški časnikiar imam pa nalogo, kvarne vplive slabega časopisja, potom katerega se razne zmote danes širijo med ljudske mase, paralizirati. Upal sem, da boste Vi, kot resen mož, akademiške izobrazbe, rekli: Oprostite, nisem imel namena segati v vaše področje! ter se lepo mirno umaknili nazaj v svoj poklicni revir. Vaš odgovor na moje “Odpisno pismo” pa kaže, da ste to storili iz osvojevalnih namenov in da nimate volje se umakniti, ker tako oblastno nastopate, kakor da bi bili na svojem polju. Proti temu pa jaz ne bom samo protestiral, ampak Vam napovem vojno. V boj, v boj!

Na podlagi Vašega odgovora Vam bom najprej dokazal, da so vsi Vaši argumenti za dopustnost porodne kontrole, ničevi, potem Vam bom pa dokazal, da Vi sploh niste vsposobljeni stvarno razpravljati o moralno-etičnih vprašanjih.

I.

Vsi Vaši dokazi za dopustnost porodne kontrole so ničevi.

1) Vaš glavni dokaz za dopustnost porodne kontrole, katerega na večih mestih svojega odgovora povdarjate, se da tako-le v eno logično celoto strniti:

O čemer je ljudstvo splošno prepričano in splošno prakticira, je v skladu z naravno-božjo postavo, ker: Ljudski glas je božji glas.

O dopustnosti porodne kontrole je ljudstvo splošno prepričano, ker jo splošno prakticira.

Tedaj je porodna kontrola v skladu z naravno božjo postavo.

Ta sklep je formalno pravi, vprašanje je, če tudi stvarno. Vi gospod doktor, ste gotovo prepričani, da je živa granitna skala, ob kateri si mora vsak nasprotnik neomalthuzianizma razbiti svojo glavo. Jaz pa pravim, da je sipa, ki se kar melje pod nogami. Poglejva!

a) Jeli res, da je tisto, o čemer je ljudstvo splošno prepričano in splošno prakticira v skladu z naravno-božjo postavo, da je glas božji? Distinguo, treba ločiti! So principi, teoretični in praktični, v katerih se strinjajo vsi, količnik pametni ljudje. N. pr. princip zadostnega vzroka oz. razloga: Vse ima svoj vzrok oz. razlog, ki je ena najgloblji korenin vsega modrovanja. Ali princip: Dobro-treba storiti, slabo opustiti, ki je prvotna korenina vse etike. Ti principi, ki se imenujejo sami po sebi jasni (principia per se nota), ker jih vsak človek zdrave pameti brez vsega tuhanja spozna za resnične, so res glas božji ali božje iskric (scintillae Dei), kakor se tudi imenujejo. Glede teh se posameznik zdrave pameti ne more motiti, tim manj kolektivni razum, splošno ljudsko mnenje (common sense). Toda takih samo po sebi umevnih resnic, tako teoretičnih, kot praktičnih, je le malo, bi rekel le za seme.

Vse drugo znanje, teoretično in praktično, si mora človek prav tako le z velikim trudom pridelati, kakor vsakdanji kruh. To je delo razmišljanja in sklepanja, ki ga teoretični in praktični razum. Kakor hitro pa mora razum iz teh najvišjih načel potom razmišljanja in sklepanja izvajati zaključke, ni več nezmotljiv glasnik božji. Nevarnost zmote je tim večja, v čim oddaljenejši zvezi stoji s samimi umevnimi princip in iz njega izvedena resnica in čim bolj je razum pri svojem delu oviran. Zato pa imamo tako v teoretičnih, kakor tudi v praktičnih vedah, toliko različnih, včasih si docela nasprotujočih mnenj. Ta pravi, da je stvar tako, oni da ni tako, ampak tako. Eden pravi, da je to po morali dovoljeno, drugi pravi da ni.

Priznam, da je individualni, osebni razum, v svojem razglabljanju in sklepanju bolj zmoti podvržen, kot kolektivni, razum večine. Hočem reči, da mi obče mnenje o tem ali onem daje večje garancije za resničnost tega ali onega prepričanja in za neoporečnost te ali one prakse, kakor mi jo more dati individualen, posamezen razum.

Nikakor pa ni obče mnenje (common sense), ki je izraz kolektivnega razuma, nezmotljiv glasnik božjega razuma in volje. Saj kolektivni razum ni drugzaga kot skupek posameznih zmotljivih razumov in zmotljivo k zmotljivemu da vedno zmotljivo, nikdar ne nezmotljivo. Da kolektivni razum, oziroma obče mnenje (common sense), ni absolutno zanesljiv glasnik božji, nam zgodovina preveč jasno priča, da bi mogel pameten človek tajiti. Poglejmo le nazaj v vojna leta, ki so nam vsem še živo v spominu. Ali ni vsaka vojujoča se država, ali niso vsi njih narodi imeli svojo vojsko za pravično? Vseh vojsk gotovo niso bile pravične, prej nobena. Tu imate svež dokaz, da obče mnenje ni nezmotljivo. Poglejte preč Pilatov dvor! Poslušajte kaj je judovsko ljudstvo odgovorilo, ko je je Pilat vprašal: Kaj naj storim s Kristusom? Enoglasno je zaorilo: Križaj ga! Tu imate zopet obče mnenje. Je bil mar ta ljudski glas božji glas? Brez dvoma ne, ampak justični umor, ki ga svet še ni videl in ga ne bo.

Gospod doktor! Ali vidite, kako se temelj vsega Vašega dokazovanja mame? Pa boste morda rekli: Jaz ne mislim, da je potom agitacije in časnikiške sugestije vtepeno obče prepričanje glas božji in zanesljivi pravec ravnanja, ampak menim, da je le tisto obče prepričanje nezmotljiv klicar božji, kaj je prav in kaj ni, do katerega je ljudstvo po svojem lastnem, ne oč zunaj vplivanem razmišljanju in sklepanju, prišlo. Dasi Vi v svojem odgovoru kar splošno govorite o občem mnenju (common sense), kot pravcu morale in ne delate nobenih distinkcij, Vam vendar to naknadno korekturo Vašega mnenja pustim. Samo ne mislite, da bo s tem Vaš termometer morale, obče mnenje (common sense), kaj bolj zanesljiv.

Tudi od notranjosti rojeno obče mnenje, ni povsem zanesljivo merilo dopustnosti tega ali onega. Kajti vzroki, da se tako posamezen, kakor kolektiven razum, lahko moti, ne prihajajo samo od zunaj, ampak tudi od znotraj. Razmišljanje razum sam, brez ozira na notranje in zunanje vplive, je zmotljiv, po grehu otemnjen še bolj, najbolj pa razum, ki je v sponah strasti in imajo morda one večje besedo kot on. Kar velja o posameznih, velja, vsaj v gotovi meri, o skupku razumovi in njih praktičnih rezultatih. Tudi obče prepričanje, ali če hočete praksa mase, ki ni vplivana od zunaj in ima vrejeno notranjost, tako, da razum nemoten od strasti lahko modruje in sklepa, ni zanesljivo vox Dei, božji glas. Toda, kje pa dobite Vi, zlasti danes, tak narod poštenjakov? Na zemlji sigurno ne, tuči mej tako zvanimi kulturnimi narodi ne. Čim bolj pa je prepričanje in praksa mase vplivana od strasti, tim bolj se je bati, da njeno prepričanje in praksa ni glas božji, ampak glas vraga.

Ali nam ne potrjuje tudi tega zgodovina? Poglejte Vi na Kitajsko! Štiristomilijonski narod je brezdomno ogromna masa. Po celi paganski Kitajski obstoja praksa, novorojene otroke, ne samo pohabljen, ampak tudi zdrave, zlasti ženskega spola, izpostavlja, proč metati. Obče mnenje in praksa sta taka in to ne vsled kake časnikiške kampanje, ali podobne agitacije od zunaj, temveč od zablod razuma, vplivanega po Bog zna kakih strasteh, ali človeških ozirih. Podobnih zgledov občega mnenja in prakse Vam iz zgodovine lahko še cele tucate navedem. Po Vašem bi morala ta obča praksa biti dokaz občega prepričanja, ta pa zopet glas božji. Tako bi morali nujno priti do absurdnosti, ki se je menda vendar ne boste upali trditi, da je metanje živih novorojenčkov v grmovje, jarke, luže, psom, v skladu z naravno-božjo postavo, glas božji.

Ne, gospod doktor, kategorično ne! Obče prepričanje in obča praksa nista cementirani merili morale, vsaj take ne, ki bi bila res glas božji. Skladnost splošnega prepričanja in prakse z naravno-božjo postavo, ni eno ipso, sama od sebe dana, ko se splošno prepričanje in praksa ugotovi, kakor Vi mislite, ampak je treba to skladnost šele dokazati.

Kaj sledi iz tega za naše vprašanje, o kontroli porodov?

To-le: Ako bi bilo tudi res, kakor Vi trdite, da bi se kontrola porodov splošno prakticirala in bi vladalo splošno prepričanje, da je dopustna, s tem še nikakor ne bi bilo rečeno, da je v skladu z naravno-božjo postavo. Prav tako malo, če ne manj, morete kaj takega trditi, kakor morejo kitajski padarji trditi, da je izpostavljanje otrok v smislu naravno božje postave. Toda o tem bova govorila: prihodnjič dalje.

Rev. Hugo Bren, O. F. M.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Eveleth, Minn. — Zapustivši prijazno naselbino Gilbert, sem se podal v slovensko evelethsko naselbino. Najprej sem se zglasil pri Rev. Fathru Leskovecu, kjer sem bil zelo prijazen in gostoljubno sprejet. Nato sem se podal k naši marljivi zastopnici Mrs. Gregorich, kjer sem bil zopet nad vse prijazen sprejet na stanovanje. Takoj zatem smo se podala z Mr. Gregorichem na agitacijo za naše liste. Mr. Gregorich se je veliko trudil, zato tudi sva dosegla vspeh, ki je za te čase jako dovoljen. Zahvale v tem oziru sem dolžan pa tudi Mr. Gorjancu in njegovi soprogi, ki sta mi tudi zelo prijazno šla na roke tekom mojega bivanja na Evelethu, kakor tudi veliko pomagala pri dobivanju novih naročnikov. Zato vsem skupaj Bog stotero poplačaj.

Sv. misijon je tudi tukaj silno spremenil in celo župnijo dušno preporodil. Rojaki so se udeleževali po božnosti v velikem številu in č. g. misijonarja Rev. Fathra Benvenuta so z velikim zanimanjem poslušali, ki je tako goreče in vneto oznanjal Božjo besedo. Upati je, da bodo njegovi lepi nauki rodili po vsem Rangu veliko dobrega sadu.

Pozdrav vsem, zavečnim rojakom na Evelethu!

Leo Mladich, pot. zastopnik.

Canonsburg, Pa. — Na zadnji seji društva sv. Jeronima KSKJ. se je tudi med drugimi točkami debatiralo za “zgradbo Slovenskega narodnega doma. Kaj? bo gotovo kdo vzkliknil, že zopet drugi “narodni dom”, saj ga že imamo, dovolj velikega! Da, imamo ga! Toda prijatelj počakaj malo! Mi hočemo v resnici pravi slovenski narodni dom, in tak dom je Slovenska Cerkev in Slov. šola. Kot sem že zgoraj omenil, debatiralo se je, dasiravno se ni nič sklenilo. Vendar pa, misel je sprožena in se je ne da zadušiti. Saj tudi drevo ne pade po enem samem mahlaju. . . . Zato prekoristno misel nas je najbolj naučil Mr. Anton Turk, ki se je preselil v našo naselbino na Alexander iz Lawrence, Pa.

Mr. Turk zaradi previsoke starosti ni in nemore bit član naše jednote, vendar pa je naučen katoličan, ki

je prvi oral ledino za katoliško cerkev v Lawrence, ki je bila preteklo leto posvečena sv. Elizabeti.

Ta mož nam pripoveduje iz lastne skušnje tako-le: “Čudim se, da Vi nimate toliko poguma tu na Alexandri, da bi si zgradili svojo lastno Slovensko Cerkev. Vi, ki ste se za stalno naselili, imate povečini svoje lastne hiše, lepa prilika, kakor nikjer boljše ne more biti. Tukaj so tovarne in premogetovi in poleg tega, kakor vidim je Vas tukaj veliko dobrih katoličanov. Katedralo bi lahko sežidali proti nam v Lawrence!”

Kaj pa ti dragi prijatelj praviš nato? Na besede moža, ki ima pred seboj marsikatero izkušnjo iz življenja? Prič boš morda odgovarjal, saj Cerkev ni potreba, brez nje lahko živimo. Dobro, pomisli — malo . . . Prijatelj, kakor lučka potrebuje olja — tako tudi ti poduka. Kaj pa naša mladina? Ali ne želiš; da bi ti tvoji otroci na tvojo starost delali veselje? Si li želiš, da bi ti bili tvoji otroci v sramoto? Gotovo, je, da ne!

Dragi mi rojaki, kdo pa je tisti, ki danes spridi toliko mladine, da se potepe od doma, zapusti starše in živi po svetu skoro, kakor živina? Kdo je tisti, ki vzgaja take ljudi, da potem po ulicah napadajo mirne državljane in jim molijo pod nosom: samokrese? Pravim kdo??? Slaba družba je ta učitelj, ki nam izpriduje našo mladež! O ljubezni do svojega bližnjega niso nikdar slišali v svojem življenju, ali se more potem kdo čuditi, ako potem v življenju tudi taki ljudje ne upoštevajo svojega bližnjega, kakor sočloveka, ampak kakor navadno žival. Kar je dobrega med današjo človeško družbo, ne gre zahvala nikomur drugemu, kakor naukom Krščanstva. Dajte svojim otrokom dobro krščansko vzgojo, ki jo širijo katoliški dohovniki, pa se bodo sadovi dobrih naukov kmalu pokazali na vrtovih vašega družinskega življenja.

Zato je nas vseh sveta dolžnost, da pričnemo takoj temeljito razmišljati glede zadave slovenske cerkve v naši naselbini. Boš mogoče rekel: “Cerkev preveč stane denarja!” Jaz pa pravim za dobro stvar in Bogu na čast se vse stori. Treba je le malo dobre volje, pa bo šlo. Kdor

ima veliko, lahko veliko da. Kdor ima malo, pa malo, vsak po svoji moči.

Dolgost našega življenja je kratka in ob koncu svojega življenja, ne bomo drugzaga imeli, kakor odprto knjigo dobrih in slabih del. . . . Zato naprej! Može v vrsto vsi stopite in na delo junaško, za Slovensko Cerkev in Slov. šolo v naši naselbini!

J. Pelhan.

Hollidaysburg, Pa. — Cenjeno uredništvo: — Še pozimi sem Vam obljubil, da bom Vam poslal v kratkem en dopis. Toda vedno delo mi kraje vsako minuto časa in zato sem se le z veliko težavo spravil k pisalnju. Pa se še ne bi bil, pa ker iz naše gozdne kolonije le ni nikakega dopisa, se mi zdi pa potreba, da se tudi naša naselbina malo pokaže v javnosti.

Tukaj smo zaposleni v gozdu pri McKelvey Bros. Co. Naša naselbina ni še posebno velika in slovenske naseljence se prav lahko sešteje na prste dveh rok. Dve pečlarski bajti in en slovenski boarding house z nekoliko fanti predstavlja vso našo slovensko kolonijo. Zasluži se toliko, da se da pošteno dihati skozi življenje. Delamo vsak dan pa naj pride še tako velika kriza, toliko je možata naša družba, ki ima to srečo, da ima vedno dovolj naročil.

Kot naročniki Edinosti in Ave Maria pridno prebiramo te lepe katoliške liste. Z velikim zanimanjem smo čitali vsi Edinost št. 59, 60. in 61. Dotično “Odpisno pismo” je pa nekaj, kar po svoji skromni sodbi sodim, da kaj tako učenega še noben katoliški list, kakor tudi nekatoliški list ni prinesel med javnost. Dasi tujih izrazov in citiranj nismo vseh razumeli, se piscu dotične razprave ni treba bati, da bi ga obsodili, kakor ga je Klepec vendar vemo zakaj se gre. Ko pa dobim v roko še št. 63. Edinosti sem prečital članek “Moje glodavcem.” Nemorem si kaj, da ne bi piscu dotičnega članka ne čestital. S svojim sarkazmom ste povedali dotičnemu klepetavemu omejevcu v joli dolini prav, kakor je zaslužil! Najprej ste imenitno okrcali opičje potomce. Potem ste na izvrstno našeškali razposajenega Klepetca, ki je zopet vtaknil svoj nos tja, kamor ga je bilo najmanj potreba. To človeče je prav res vredno svojega priimka. Pri katoliškem koritu se pase, pa mesto, da bi zagovarjal katoliške načela in principe sv. Cerkve, za katere se cerkvene avtoritete potečujejo in bojujejo, pa se utakne v stvar, — ki ga nič ne briga in jo, kakor razvidno iz njegove neumne klobasarije tudi ne razume — in to na način, ki je v korist našim nasprotnikom. Sramotno bi bilo za katoliškega časnikiarja, ko bi že samo puško vrgel v koruzo, toda se toliko sramotnejše pa je za njega, ki je Vas v tem oziru še zahrbtno napadel. Žalostna majka takemu katoliškemu časnikiarju!

Tudi meni se je že večkrat pripetilo, da sem prišel v razgovor z ljudmi ki oznanjajo po svetu evangelij darvinizma. Toda vsakemu sem še imenitno odgovoril, kar se tiče glede vere. Ljudje, ki vedo manj, kakor jaz me ne bojo učili. In če ne vem ničesar drugega že, kakor samo to, da je naša Katoliška vera edina prava in zveličavna vem dovolj in več, kakor evangelisti darvinizma, ki to taje.

Zato pa rojaki, kateri še niste oamamjeni od duha darvinizma in ste ostali še zvesti svoji veri in ki imate zmožnost, stopite junaško naprej v obrambo verskega prepričanja. Kdor se sramuje potegniti za vero javno, ta je že omahljivec, ta ni zanesljiv katoličan, ta bo vrgel svojo puško — svojo vero — prej ali slej v koruzo. Vsa vaša dobra dela, vse vaše cerkve in vse vaše delo je zastonj, ako pa bomo ostali bojzljivi katoličani, ali kakor pravimo po domače mevržarji. Če bi bili med nami v Ameriki res tako vneti katoliški časnikiarji, kakor se prav radi trkajo na prsa, da so bili, vprašam, kaj pa so ti junaki dosegli, zakaj ni

so branili svojih idej, kakor bi jih mogli? Zakaj niso zaustavili apostole rdečega duha, takoj v početku. Zakaj so dopustili, da so se rdečkarji splazili na krmilo jednot in naselbin. Toda do današnjih dni jih še nismo videli takih, za kakoršne se prav radi imenujejo, ali vsaj takih ne, kakor se za pravega katoliškega časnikarja spodobi. Zato je vsega obsojanja vredno sedaj, ko prihajajo na katoliško časnikarsko polje novi sposobnejši vojaki, pa se jim od teh dosejnih zaspevcev meče pod noge polena. **Kdor misli, da mi čitatelji katoliških listov tega ne vidimo — se moti!**

Druga najpoglavitejša stvar za nas katoliške Slovence pa je, da vzgajamo svoje otroke v dobrih katoliških šolah. Tisti rojaki, ki se trkajo, da so katoličani, a svoje otroke pa pošiljajo v publične in druge šole, taki sami kopljejo grob svoj katoliški veri. Še poglavitejša stvar pa je to, kakšno časopisje zahaja v vaše domove, tak duh potem tudi veje v vaših srcih. V hišo v katero zahaja Prokletec in njegova tetka Prokleta ne more biti prave katoliške vzgoje ne prave katoliške zavesti. Kar oče in mati skušata čez teden do brega sezidati v otroških srcih, to podere ob tednu slab časopis, ki pride v tvojo hišo. Zatorej rojaki proč stakimi moralno okuženimi knjigami. Na noge pa vsi, ki imate še kaj katoliške zavesti in delujete nato, da list Edinost, ki se tako neustrašeno bori za principe naše vere, postane tem preje dnevnik! Vsi tisti, ki imate zmožnosti delujete in agitirajte, za pravi katoliški dnevnik med Slovenci v Ameriki. Ko se to doseže, potem ne bodo listi, kakor je Gl. N. in njegov švigašvargarski urednik Peter Zgaga pisali, kakor še ne dolgo tega: "... ko bi bil jaz far, bi tuji sem ter tja stopil v spovednico in bi spovedoval, kako staro devico ... itd." Tak list ki kaj takega zapiše ni vreden, da nosi znak Jezusovega Sreca, znak J. S. K. J.!

Zato dam našemu Pavletu popolnoma prav, da večkrat pokrtaci nejzvojskega malopridneža, ki je prav tak, kakor tisti starokrajški pobalin, ki ga je mati poslala h g. kaplanu po spovedni listek za velikonoč. G. Kaplan so ga prašali: "Ali znaš moliti šest resnic?" On pa je odgovoril: "Gospod kaplan, zvižgati jih znam, moliti pa ne." Tak je torej Peter Zgaga v New Yorku. Pavletu pa kličem le korajšno naprej in Peterka manire nauči!

Stem končam in listu Edinosti še enkrat prav iz srca čestitam na njegovem taku neustrašenem nastopu. Da, kjer ni masla na glavi, tam se ne boje na sonce! Ta pregovor velja tudi tu! Dal Bog, da bi Edinost že skoraj zahajala dnevno v naše domove. V tem duhu prav prisrčno pozdravljam vse naročnike in čitatelje Edinosti!

Frank Stefanič.

Willard, Wis. — Cenjeni g. urednik: — Dovolite mi nekoliko prestopa v vašem listu Edinosti. Dne 28. maja smo članice altarnega društva priredile piknik, kateri se je kljub slabim časom dobro obnesel. Hvala lepa vsem članicam, ki so delale in stregle gostom. Hvala tudi dekletom, ki so tako pridno prodajale in razpečavale to, kar je bilo njim poverjeno. Hvala tudi vsem tistim, ki so poskrbele za tako fini in okusni prigrizek (lunč). Cela zabava je bila prirejana jako povoljno in v splošno zadovoljstvo vseh, ki so se piknika vdeležili. Hvala gre pa tudi Mr. Jordanu za njegov prostor, ki ga je nam dal, kjer se je vršil naš piknik. Konečno pa tudi hvala vsem tistim, ki so se naše zabave udeležili in nam tako pripomogli k lepemu vspehu.

Par dni pozneje me obišče na domu predsednica društva in me nagovori: sem čula, da si namenjena v mesto, ali ne bi še obeenem položila denar na banko? Seveda, to lahko storim, sem odgovorila. Od piknika je preostalo \$81.51 in društvenega denarja je pa \$15.00 kar je skupaj \$96.51. Ko pregledujem denar si mislim, kako bi bilo lepo, ko bi imeli

še 4. dolarje pa bi bil cel stotak. In v tem hipu se mi oglasi vest, ali ti niso g. urednik obljubili od vsakega novega naročnika dva dolarja nagrade. In prav, kakor nalašč sedaj je bil pa cel stotak in 3. junija smo položile \$100.51. Drage članice s tem smo prišle zopet en korak naprej. Morda si bo katera mislila vse prepočasno gre to, pa le zapomni si, da počasi se tudi čalec pride, treba je vstrajnosti in dela, pa bomo dosegli, kar smo se namenile.

Tudi naznanjam, da bomo v kratkem pričele nabirati prispevke po hišah in obeenem bomo tudi agitirale za list Edinost. Upam, da bodo šli nam vsi farani na roko, kar se jim že v naprej zahvaljujem v imenu altarnega društva, vsaj klopi, za katere se trudimo, bodo nam vsem v korist in ponos.

Mrs. Perovšek.

Chicago, Ill. — Z gradnjo slov. farne šole je postalo v naši naselbini vse nekako bolj živahno. Družine, ki so se sedaj selile proti zapadni strani mesta proti Ciceri se že selijo nazaj v bližino v slov. naselbine, da bodo prihodnje leto lahko pošiljali svoje otroke v svojo lastno slov. šolo. Tudi iz drugih naselbin, kakor čujemo pride več družin v našo sredo. To je dokaz, kako velikega pomena je za vsako naselbino farna šola.

Mr. Leo Mladich naš naudušeni potovalni zastopnik, ki se je te dni povrnil iz Minnesote z velikimi uspehi, se je podal na agitacijo za naše liste v Jolietko slovensko naselbino.

Naš naudušeni faran Mr. John Tomše si je te dni kupil s posredovanjem Lincoln Realty Co., svoj dom na 1824 zapadni 23. cesti. Zopet en slovenski dom več v naši naselbini!

Tatovi so se oglašili in okradli dom našega rojaka Mr. John Habjan na 2229 Wood ulici. Ker so bili vsi z doma, so nemoteno izvršili svoj posel in odnesli Mr. Habjanu zlato uro z verežico in več druge zlatnine, katere vrednost cenijo blizu 200 dolarjev. Rojaki pazite na svoje domove pred takimi neljubimi obiski.

Poročila sta se Mr. Andrew Mutha in Miss Ana Škof, oba doma z Horjula na Notranjskem. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Mr. Frank Banich in Mr. Silvester Darovec sta prodala svojo grocerijsko trgovino na 22. cesti blizu California ave.

V So. Chicagi v cerkvi sv. Jurija se bo poročil dne 24. junija z velikimi slovesnostmi amerikanjski Slovenec Mr. W. Kompare slov. notar in trgovec z zemljišči, brat slovenskega odvetnika Mr. R. Kompareta iz čislane slovenske rodbine v So. Chicaga. Poroka se bo vršila ob 4. uri popoldne. Po poroki bo blagoslov z Najsvetejšim. Poročil ga bo Rev. Benvenut Winkler OFM. začasni So. Chicashki župnik ob azistenci Rev. Luka Terziča OFM. hrvatskega župnika iz So. Chicaga, kamor je nevesta spadala in Rev. Kazimirja Zakrajška OFM. župnika od sv. Štefana v Chicaga.

V cerkvi sv. Štefana v Chicago bo pa isti dan dopoldne ob 10. uri slovesna poroka Miss Ane Darovec, hčerke obče priljubljene družine Mr. Math Darovec. Vsem naše iskrene čestitke!

Mojster je tisti človek, ki malo govori pa veliko pove.

Takoj, kakor hitro človek postane kaj vreden, ga začno po navadi ljudje obirati.

VEDNO LEPŠE!

Hahaha, se mora človek nasmejati našim rdečim voditeljem koritarjem, kako si drug drugemu "levite bero" in kako si očitajo, kdo je več nagrabil iz rdečega delavskega koritca, kamor so ubogi rdeči zaslepljenci nosili svoje krvave žulje, ko so jih ti voditelji enkrat zaslepili, da se pri rdečkarji gre samo za delavske koristi in za nič drugega. Naš slovenski neizkušeni rdeči delavec je pa vrjel in nosil in nosil in skladal in skladal v ta koritca. Mi smo svabili to delavstvo, naj se nikar ne da slepiti, naj nikar ne vrjame, da se jim gre res za delavske koristi, da se jim gre edino in samo za korito, za žep. No, sedaj je prišlo vse na naše. Bog ve, ali bodo sedaj vrjeli.

Vedno lepše je, kako si sedaj drug drugemu kosmate vesti pero in očitajo, koliko in kdo je kaj pograbil, kam so izginile razne kolekte za dobroteljne namene.

1. Milijondolarski fond — celih 60 tisoč dolarjev, katere bi slovensko delavstvo tako krvavo sedaj pri sedanjih krizi in stavlki potrebovalo, — je izginil. Kristan v starem kraju se na njegov račun vozi v avtomobilu in smeje prismojenosti slovenskih rdečkarjev v Ameriki.

2. Fond za sirote in udove je izginil. Nihče ne ve, ne kje so knjige, ne kje je denar.

3. Sklad za slovensko sirotišnico je izginil. Nihče ne ve, ne kdo je bil blagajnik, ne kje so knjige, še manj, kje je denar.

4. Sklad za slovensko zavetišče za onemogle slovenske delavce je izginil. Kar nikjer ga več ni. In nihče ne ve, ne kje so knjige, ne kje je denar. Kar vse molči.

5. V zadnji številki pa piše Proletarec:

Odgovor na pojasnilo F. Novaka.

Chicago, Ill. — Mr. Frank Novak je strašno hud, ker sem vprašal zadnjič "Znanje", naj pojasni, če je že odračunal na pristojno mesto svoto, ki jo je skolektal pred leti za štrajkujoče člane W. F. M. Jaz nisem vprašal Novaka, naj pojasni, koliko je imel kedaj ta ali oni list naročnikov, in koliko je on žrtvoval za socializem. Vsak delavec je napram sam sebi in svoji družini dolžan, da se žrtvuje za socialistične ideje. V kolikor se je žrtvoval, mu bo delavstvo gotovo hvaležno; toda še hvaležnejši mu bo, če poravna svoje obveznosti. Jaz upam, da bo Mr. Novak zadevo uredil, kakor je prav, in tedaj mu ne bo nihče nič očitil. Jaz ne bi hotel delati krivice Mr. Nova-

PRODA SE DOBRO UREJENO FARMO!

V St. Louis County, North Minnesoti. Farma obsega 165 akrov zemlje. 20. akrov je čiste zemlje za oranje, drugo ostalo je loza, topol in breze. Hiša je 18X22 z dvojnim nadstropjem, velika štala 26X46. Na štali je prostora za 20 tonov sena. Izvrstna lopa za spravljati orodje in drvarnica. Voda je pri hiši in velika reka se nahaja kakih 150 čevljev od hiše. Od šole je 1. miljo in od cerkve 3. milje. Zemlja je lepa in rodovitna, rodi vse šenico, rž, ajdo, ječmen, krompir, zelje, peso in sploh vse, kar se na kmetiji pričakuje. Ako katerega izmed rojakov veseli si kupiti lepo farmo za primerno ceno, se naj obrne za natančna pojasnila na sledeči naslov:

Mr. Frank Globočnik, 309 Central ave., Chisholm, Minn.

Michael Železnikar

JAVNI NOTAR V URADU "EDINOSTI".

Izdeluje vsa NOTARSKA DELA kakor "affidavite", pooblastila, kupne pogodbe za tu in stari kraj.

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

ku, želim pa, da se ne dela krivice niti drugim.

Mr. Novak pojasnjuje, da se nahaja dotična svota pri tamkajšnjem socialističnem klubu; all right! Klub bo sedaj že vedel, kako in kaj.

To je moja zadnja beseda o tej zadevi, pa mirna Bosna.

Tisti, ki je bil radoveden.

Izjava blagajnika milwauškega socialističnega kluba.

Milwaukee, Wis. — V "D. Sloveniji" z dne 2. junija, stran 12, je najti pod naslovom "Odgovor na dopise v Prosveti in Proletarcu" izjavo g. Fr. Novaka, ki se glasi:

"Omenjena vsota se nahaja v blagajni tukajšnjega socialističnega kluba."

Kot blagajnika kluba me veže dolžnost, da to izjavo odločno zaniham in odklanjam vsako odgovornost za dotični denar, ker do danes, 11. junija, nisem prejel še nobene vsote od g. Novaka. Toliko v pojasnilo, da ne bo letel sum na socialistični klub ali na mene.

Martin Rožič, blagajnik socialističnega kluba, 380 Virginia St., Milwaukee, Wis.

In še se vedno dobe rdeči zaslepljenci, slovenski delavci, ki kar še ne vidijo. Ali ni to čudno, kako se da človeka zaslepliti?

Prav ta Novak je urednik "Dei Slovenije", kjer pa je že nov fond zopet navrsti, rdečkarji ne morejo brez fonda živeti, sedaj pa za ruske stradajoče.

Ali ni to ironija: Socijalizem je pahnil milijone v strašno lakoto, ravno tisti sleparji pa sedaj beračijo za svoje žrtve po svetu. Pa mislite, da bodo te žrtve kaj dobile od teh kolekt?

Vprašajte slovenske udove in sirote v Sloveniji, koliko, so dobile od milijonskega fonda, ki je bil tudi namenjen za nje? Je li vsaj ena sirota ali udova dobila samo kosček kruha? — Pač pa ima Kristan avtomobil in lepo tiskarno, kjer je preskrbljen do smrti. Živijo delavski socijalizem!

Ej, kaj ne, rdeči bratci, to smo gadje!

Slovenska rdeča zarukanost pa taka! Hahahaha!

Kadar vidiš, kako napako na svojem sosedu, je znamenje, da imaš ti isto napako na samemu sebi.

Noben zadolžen farmar bi ne protestiral, ako bi mu ciklon odnesel "mortgage" iz njegove farme.

Sreča trka pri nekaterih večkrat, pri nekaterih enkrat in pri nekaterih pa nobenkrat. Nezaželeni prijatelji pa stalno.

ZELO VAŽNA IZKUŠNJA.

Dr. Donaldson v Loma Linda, California, je napravil zelo važno skušnjo. Pazil je na štiri može, ki niso izčistili svojih črev nad štiri dni in pri njegovem opazovanju je opazil zelo važne učinke vsled resne zaprtice na splošnosti in v zóravju. Vsak teh može je dobil hud glavobol v teku 48. ur. Vsak se je izjavil, da se počuti zelo slabo, vsak je dejal, da je zelo onemogel, utrujen, nezadovoljen in da ga spanje ne osvežuje. Zadnji del je naraven, ker je pokazala, da je povod, da slabo spite. Dr. Donaldsonova poizkušnja je pokazala, da je resna zaprtica vzrok glavobola, stori človeka slabotnega in oslabša njegove moči pri delovanju njegovih moči v mišicah in v splošnem vpliva tudi na njegovo mišljenje. Vsled tega pazite se pred zaprtjem! Trinerjevo grenko vino je staro in vseskozi preizkušeno zdravilo za take želodčne nerednosti, odpravi zaprtje in ojači ves vaš telesni sistem. Kupite si steklenico Trinerjevega grenkega vina pri vašem drugistu ali lekarnarju. Odznotraj boste našli tudi celo vrsto drugih izvrstnih in zanesljivih Trinerjevih zdravil.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom in Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Zupančič, ki je pooblaščen pobirati naročnino za vse naše tri liste, oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Frank Zupančiču na roke v vseh ozirih pri njegovem delu za katoliški tisk. Pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

POZOR IGRALCI HARMONIK! Stem odgovarjam na več pisem, da še vedno izdelujem in popravljam harmonike in to stalno od l. 1894, vedno v Clevelandu, O. Medtem časom še nisem za nobeno drugo delo prijel. Kupujem in prodajam tudi že rabljene harmonike ali pa jih sprejem v zameno. Za nadaljna pojasnila pišite, predno odaste drugam naročilo na:

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd Street, Cleveland, Ohio

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovaniške slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němecek FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

J. M. Dovič:

KOVAČ IN NJEGOV SIN.

POVEST.
(Dalje.)

Stari Reber pa vendarle ni odstopil od svojega namena. Še enkrat je vzdignil županski ogled in potem začel staviti žago. Kolenec ni več ugovarjal. Tudi on je postal zamišljen in otožen, odkar mu je oče umrl. Žena ga je večkrat poprašala, zakaj je tak. Toda Kolenec je zkomizgnil z ramama in molčal. Kar mu je oče povedal na smrtni postelji, to ga je peklo v dno srca. Nič več ni imel nobenega pravega veselja in česar koli se je lotil, vse se mu je zdelo pusto in dolgočasno.

Le kovač Čmok je živel tako, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Še celo Jožkova bolezen ga ni ganila in zdelo se mu je, da je božja volja tako, da Jožko ne bode gospodaril na Rebri. Smilil se mu je edino hlapec Martin, ki je moral radi svoje gorečnosti dva meseca prebiti v ječi. Toda na poletje se je povrnil k Rebrovim in zopet se je začelo staro, dasi močno izpremenjeno življenje.

Tudi žagar Matevž se je zopet pokazal v Rožnem logu. Skrival se je, pa so ga vendarle zasačili. Toda dobil ni niti toliko zapora, kolikor Martin. Na jesen je zopet hodil po Kolenčevi žagi, ali jezilo ga je močno, ko so kmetje vozili mimo njena na Rebrovo žago. Prav malo je imel hlovov na žagi, Rebrovega mlinarja fant, ki je prišel od vojakov, pa je žagal na Rebrovi žagi. Bilo je prijetno v žagi in v mlinu, zakaj na žagi se je sukal France, Uršikin brat, v mlinu pa je pomagala očetu Uršika. Martin in Jožek sta rada zahajala na žago in Martinu je bilo žal, da ni izučen žagar ali mlinar.

VI.

Bil je topel spomladni dan.

Barba je z lopato premetavala zemljo v vrtnu. Rezika pa je z grabljamih rahljala zemljo, da poseje vanjo salato, motovilček in druge zelenjave. “Ali si slišala, Rezika, da je Rebrov Jožek že doma?”

“Ata so pravili, da je. Ali je popolnoma zdrav?”

“Ko bi bil Martin še, bi ti jaz že vedela povedati. Tako pa ta Rebrov Lojzek malo ve povedati. Rekel je, da je čisto zdrav. Čmok pa je pravil pri Popustku, da so se mu možgani močno pretresli in da nikdar več ne bo popolnoma okreval.”

“Božee! Meni se smili! Dober fant je bil in lepega vedenja. Jaz sem ga tako rada imela.”

“Pa zdaj ga nimaš več?”

In Barba se je naslonila na lopato pa pomenljivo pogledala Reziko. Ta je otrnila z očmi in rekla: “Barba, ti si poredna!”

“Kar nič ne obupaj, Rezika! Če je Čmoku po volji, gotovo ti ne uide. Ali Čmok je Čmok in sam peklenšček ne ugane njegovih misli. Zdi se mi, da bode Čmok še marsikatero izkuhal, dokler, dokler...”

Barba si ni upala izreči stavka do konca. Rezika pa je le vlekla z grabljami po gredici, dasi je bila prst že davno zrahljana. Zamislila se je globoko in skrbno so ji polnile trpečo dušo.

Bila je sloke, nežne rasti, kakor iz voska vlit obrazek je žarel izpod pisane rute in rdeče ustnice so trepetale kakor razcevljeni mak v rži, ko ga veter znajuje. Že je jeseni štiriindvajsetkrat praznovala svoj god. Do štirinajstega leta je bila gojenka uršulinskega samostana, od takrat pa je vedno bivala doma. Le nekaj mesecev je prebila v mestu pri svojem stricu notarju, kateremu je stregla in kuhala njena starejša sestra Ivana. Na potezah obrazovih se ji je poznalo, da je trpela mnogo na telesu in na duhu. Tuji roke so bile izdelane na dlanih. Bila je pridna in modra gospodinja ter je svojo mater daleč prekašala.

“Barba, ali je res, da se Uršika in Martin rada vidita?”

“To pa to, Rezika! Tudi mlinar ve za to in gotovo bi bila drug predpust na svatbo povabljen, da ni prišel ta preklicani ogled zavoljo žage.”

“Pa kar na roko se bi vzela?”

“Saj ima Martin svojo hišo v Ajdovem zrnu. Pa zdaj jo ima v najemu. Sicer pa bi ga Rebrov mlinar vzel pod svojo streho. Martin bi bil za hlapca, kakor je bil doslej. Uršika bi pa pomagala v mlinu in — zibala.”

“Rezika, pojdi gori!” oglašil se materin glas iz hiše.

Deklica takoj nasloni grablje na ograjo ter steče iz vrta v hišo.

Kolenka je bila že petdeseto leto prekoračila. Suha, visoka in upognjena žena je kazala izpod obrvi dvoje živih oči, ustnice pa so izražale grenkobo in bolelost.

“Rezika, ali veš, da je Jožek doma?”

GOSPODINJE POZOR!

Pravkar smo prejeli nekaj knjig

VARČNA KUCHARICA.

To knjigo je sestavila za Slovenske kuharice

MARIJA REMEC.

Knjiga je zelo velike važnosti za kuharice, ker pove kako se z malimi stroški naredi umetna in okusna jedila.

Knjiga je trdo vezana in stane 95c.

Ker jih je v zalogi le omejeno število, pišite po njo takoj na:

“AVE MARIA”,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

POZOR!

KNJIGA “O LEPEM VEDENJU” JE ZLATA VREDNA.

Knjiga Vam pokaže, kako se morete vesti v različnih družbah, da dosežete spoštovanje in ugled.

Ker smo jih prejeli le nekaj izvodov zato pišite še danes po njo predno poide iz zaloge.

Cena \$1.00.

“AVE MARIA”,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

“Ravnokar sem slišala.”

“In ti je znano, da Jožek ni več pri pravi pameti?”

Dekle se je prestrašilo.

“Poglej, kako Bog kaznuje zavist in škodoželjnost,” nadaljuje mati.

“To ti povem zato, da ne boš več mislila nanj, na tega norca Jožka.”

Rezika je prebledela.

“Vem pa, da niti meni niti Kolencu ne bode mogoče dolgo časa gospodariti. Oba sva bolehnata in ne več zmožna voditi tako veliko gospodarstvo. Ti pa imaš tudi že vso pamet skupaj in čas je, da si poiščeš ženina.”

Rezika sede na klop in zre materi v oči.

“Rezika, oče ve že za ženina. Gotovo ti bo všeč, ker je tudi njemu všeč.”

Rezika vzdihne in vpraša:

“In kdo je ta, mama?”

“Iz mesta je. Učen človek in čeden. Kakšnih trideset let mora imeti.”

“Pa kako ga morete tako hvaliti, ker ga niti ne poznate?”

“Saj ga tudi oče ne pozna. Nekdo mu je pravil od njega in rekel, da tebe pozna. Najbrže te pozna še od takrat, ko si bila tri mesece pri stricu.”

Rezika se zgane. Vstane in gre po svojih opravkih. Bil je čas, da pristavi kosilo.

“Torej ženina imajo za me pripravljenega. In jaz ga niti ne poznam ne. To bo zopet nekaj lepega.”

TO IN ONO.

Trgovski tajnik Hoover je baje prišel do sporazuma med premogarskimi lastniki v treh okrajih glede cene mehkega premoga. Ker pa pogajanja med lastniki in tajnikom Hooverjem ni imelo za cilj dovesti k spravi lastnike in premogarje je znamenje, da je vladi v Washingtonu bore malo mar za stanje ubogih premogarjev.

Ko že komentiramo o premogarski situaciji je dobro, da pogledamo to situacijo od bližje, akoravno se ni dospela do najvišje točke krize, gotovo pa je, da se pomici po tiru, ki vodi do te točke. Zaloge premoga so izpraznjene že bolj, kakor polovico. Zaloge se bližajo k dnu — in kaj potem? Ako je tajnik Hoover kak

strokovnjak se naj požuri poravnati stavko med lastniki in premogarji, pa bo prihranil publiki in delavstvu veliko nepotrebnih nadlog, ki bodo v prihodnjih dveh mescih, če se stavka preje ne konča gotovo zavzele svoje mesto.

Anglija je primorana iti delati mir na Irsko, tako poroča vse časopise, ki je pod vplivom John Bulla. Resnica bi prišla na pravo mesto, če bi se ta stavek glasil ravno narobe!

Kaj je vzrok, da ni slišati že toliko časa o kaki meksikanski revoluciji? Zakaj? Mednarodni bankirji iz Wall street-a imajo sedaj v Evropi svoj cirkus!

VELIKO POTNIKOV.

V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako ste tudi Vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je znana zaradi točne postrežbe in priporočena od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tudi Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DENARJA so pred vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslužite se je torej vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na

Slovensko banko

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
70 Ninth Ave., New York City.

EMIL KISS, BANKIR,
133 Second Avenue,
New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO

od

Slovenske banke D.D. Zagreb,
Prve Hrvatske Štedionice,
Zagreb, Francoske-Srbske
Banke, Beograd, in od
njih podružnic v Jugoslaviji.

Izplačuje se gotovo ameriške dolarje, dinarje in kro-
ne, potom pošte in kablja.
Prodajam šifkarte za vse lino-
je. Dobimo vam rojake iz
kraja. Opravljam vsa
bančna dela. Prejema-
mo na uloge denar in
plačujemo po 4%
obresti.

PIŠITE PO CENIK.

EMIL KISS,
133 Second Avenue,
New York, N. Y.

Phone: Stagg 6697.

MRS. JURAY

IZKUŠENA BABICA

103 Melrose St., near Bushwick ave., Brooklyn, N. Y.
Vsem slovenskem materam se toplo priporočam o prilikah poro-
dov v Brooklyn-u in New York-u. Sem Vam na razpolago noč in dan.
Kadar bi me potrebovali, pišite ali me pa pokličite po telefonu.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

PO POSEBNI CENI

si sedaj lahko kupiti čevlje v naši čevljarški trgovini.

Ravnokar smo prejeli veliko svežo zalogo vsakovrstnih po-
letnih čevljev za može, žene,
dekleta, fante in otroke. Imamo
v zalogi najboljše nizke
“Oxford” čevlje za može in
fante vsakovrstnega tipa. Isto-
tako za dekleta in žene se dobi
v naši trgovini najboljše vsako-
vrstne “slippers-e.”

Posebno za Vaše dekleta in
fante dobite pri nas izvrstne
močne poletne takozvane

“TENNIS SHOES”, ki so narejene nalašč za poletni čas.
Te prodajamo sedaj za posebno nizko ceno.

“TENNIS SHOES” prodajamo sedaj za može in od-
rastle fante od \$1.25 do \$3.00. Za mlade fante in dečke od \$1-
25 do \$2.25.

Pridite in oglejte si našo poletno zalogo vsakovrstnih čev-
ljev, ki smo jo pravkar prejeli. Prepričani smo, da boste za-
dovoljni z blagom in cenami. Pridite po čevlje v našo trgo-
vino in videli boste, da bo to samo v Vašo korist, ker kupili si
boste za Vaš denar dobre in trpežne čevlje s katerimi boste
zadovoljni.

JOSEPH PERKO

SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI

2101 West 22nd Street,

Chicago, Ill.